

2012/14154

26-3-2012

GRIF

18-5-2012

provincie limburg

Statenvoorstel – 1 minuut versie

No: G-

1 Onderwerp

Initiatiefvoorstel maximale stalgrootte en fonds boerenlandbouw

2 Aanleiding (aankruisen)

- 0 Uitvoering motie
- 0 Nakomen toezegging van GS
- 0 Uitvoering beleid conform programmabegroting
- 0 Vaste afspraak tussen GS en PS
- 0 Vervolg op voorstel ....
- X Nieuw beleid in verband met initiatiefvoorstel

Provincie Limburg	PS	<i>21</i>
DOCnr.		
Ingek.	23 MAART 2012	
CASnr.		
ID.		

3 Bevoegdheid

Provinciale Staten zijn op grond van artikel 4.1, lid 1, artikel 4.2, lid 1 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening het bevoegd gezag voor het vaststellen en wijzigen van het streekplan. Provinciale Staten kunnen bij het vaststellen van het fonds boerenlandbouw gebruik maken van het budgetrecht.

4 Voorstel aan Provinciale Staten

besluiten:

- 1 Dat nieuwe stallen in Limburg niet groter mogen zijn dan 1,5 hectare, maximaal 7,5 meter hoog mogen zijn en niet meer dan op één verdieping dieren mogen huisvesten, meerdere lagen worden niet toegestaan. In individuele gevallen, waarbij is aangetoond dat de bedrijfsuitbreiding niet ten koste gaat van het landschap en de volksgezondheid, kunnen Provinciale Staten voor een ontheffing kiezen.
- 2 Gedeputeerde Staten op te dragen om op basis hiervan een POL-wijziging voor te bereiden om maximumgrenzen te hanteren voor nieuwe stallen.
- 3 Een speciaal fonds in het leven te roepen voor boeren die willen investeren in de kwaliteit van hun bedrijf.
- 4 Een provinciale discussie te starten met consumenten, producenten en de retailbedrijven over de prijs van voedsel en de prijs die boeren hiervoor ontvangen.

5 Argumenten

De veehouderij is in beweging. Door de industrialisatie en intensivering worden veebedrijven groter en wordt het voor kleinere boeren en gezinsbedrijven steeds moeilijker om te overleven en de noodzakelijke investeringen te doen. Veel boeren hebben slechts 2 keuzes: of verder groeien in het aantal dieren en hierdoor een steeds groter financieel risico lopen, of hun bedrijf beëindigen. Met dit initiatiefvoorstel willen wij hier een derde keuze aan toevoegen: namelijk de keuze om kwalitatief te groeien door te investeren in het bedrijf door duurzame maatregelen te treffen.

6 Kosten en dekking

Jaarlijks stelt de provincie 5 miljoen euro beschikbaar aan veehouders die investeren in de

kwalitatieve ontwikkeling van hun bedrijf. Hier wordt een speciaal fonds boerenlandbouw voor opgericht. De looptijd van het fonds is 10 jaar. Het bedrag wordt gehaald uit het fonds vitalisering platteland (25 miljoen euro, herprioritering) en de beschikbare Essent-reserves (25 miljoen euro).

Statenvoorstel

No: G-

1 Onderwerp

Initiatiefvoorstel maximale stalgrootte en fonds boerenlandbouw

2 Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat

De veehouderij in Nederland is in beweging. Door de industrialisatie en intensivering worden veebedrijven groter en wordt het voor kleinere boeren en gezinsbedrijven steeds moeilijker om te overleven en de noodzakelijke investeringen te doen. Veel boeren hebben slechts 2 keuzes: of verder groeien in het aantal dieren en hierdoor een steeds groter financieel risico lopen, of hun bedrijf beëindigen.

Met dit initiatiefvoorstel willen wij hier een derde keuze aan toevoegen: namelijk de keuze om kwalitatief te groeien door te investeren in het bedrijf door duurzame maatregelen te treffen. Denk hierbij aan het realiseren van een uitloopruimte, het stimuleren van weidegang of aan het omschakelen naar de productiewijze naar een meer duurzame landbouwmethode zoals biologisch, of naar de productie van streekproducten of nicheproducten. Maar ook de uitbouw van een bedrijf met een neventak zoals verkoop aan huis, zorg, natuurbeheer of recreatie op het bedrijf. De boer, zijn of haar gezin en de dieren moeten weer centraal komen te staan. Bij elke bedrijfsaanpassing moet hier rekening mee te worden gehouden, alsook met de wensen van de maatschappij. Wij noemen dit boerenlandbouw. Hier moet de provincie voor opkomen.

Het investeren in boerenbedrijven op menselijke maat en het verbeteren van bestaande bedrijven, vormen uitgangspunt van dit initiatiefvoorstel. Wij zijn er van overtuigd dat hiermee de economische positie van de Limburgse landbouw versterkt wordt en ons kostbare agrarisch cultuurlandschap in stand wordt gehouden. Daarnaast betekent een investering in de boerenlandbouw een vermindering van de uitstoot van fijnstof en het tegengaan van dierziekten.

3. Bevoegdheid

Provinciale Staten zijn op grond van artikel 4.1, lid 1, artikel 4.2, lid 1 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening het bevoegd gezag voor het vaststellen en wijzigen van het streekplan. De provincie heeft een aantal sturingsinstrumenten die kunnen worden ingezet om de ruimtelijke ordening op haar grondgebied te regelen. Het belangrijkste instrument is het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL). Hiermee kan worden bepaald hoe gebieden en streken worden ingericht. Met dit sturingsinstrument kunnen grenzen worden gesteld aan de grootte van stallen.

Daarnaast heeft de provincie de mogelijkheid om te investeren in de boerenlandbouw door een speciaal fonds in het leven te roepen. De provincie Limburg heeft verschillende fondsen voor instellingen en bedrijven die een bepaalde doelstelling nastreven of innovatie door willen voeren. In combinatie met een POL-wijziging, kan er gericht worden gewerkt aan het investeren in gezonde, dynamische en innovatieve boerenbedrijven en behoud van agrarisch cultuurlandschap. Provinciale Staten kunnen bij het vaststellen van het fonds boerenlandbouw gebruik maken van het budgetrecht.

4 Voorstel aan Provinciale Staten

besluiten:

1 Dat nieuwe stallen in Limburg niet groter mogen zijn dan 1,5 hectare, maximaal 7,5 meter hoog mogen zijn en niet meer dan op één verdieping dieren mogen huisvesten, meerdere lagen worden niet toegestaan. In individuele gevallen, waarbij is aangetoond dat de bedrijfsuitbreiding niet ten koste gaat van het landschap en de volksgezondheid, kunnen Provinciale Staten voor een ontheffing kiezen.

2 Gedeputeerde Staten op te dragen om op basis hiervan een POL-wijziging voor te bereiden om maximumgrenzen te hanteren voor nieuwe stallen.

3 Een speciaal fonds in het leven te roepen voor boeren die willen investeren in de kwaliteit van hun bedrijf.

4 Een provinciale discussie te starten met consumenten, producenten en de retailbedrijven over de prijs van voedsel en de prijs die boeren hiervoor ontvangen.

5. Toelichting

Maximale stalgrootte

De SP stelt voor om bij het bepalen van de maximale stalgrootte de ontwikkelingsmogelijkheden van een gezinsbedrijf als uitgangspunt te nemen. Omdat een bouwblok van 1,5 hectare voldoende ontwikkelingsmogelijkheden biedt voor een gezinsbedrijf is dit als grenswaarde gekozen. Bij de keuze van deze grenswaarde is aangesloten op keuzes die in andere provincies zijn gemaakt¹. Voor provinciaal beleid zijn bouwblokgroottes een beter hanteerbare maatstaf dan dieraantallen.

POL-Wijziging

Provinciale Staten geven het college van Gedeputeerde Staten de opdracht om een POL-wijziging voor te bereiden waarin wordt uitgegaan van een maximale bouwoppervlakte van 1,5 hectare van nieuwe stallen. De maximale hoogte is 7,5 meter en er mag slechts sprake zijn van één bouwlaag dieren. Deze POL-wijziging heeft betrekking op P4², P5a³ en P5b⁴. Provinciale Staten kunnen in individuele gevallen besluiten om van deze regels af te wijken. Voor 1 oktober 2012 moet het voorstel voor een POL-wijziging betreffende P4, P5a en P5b naar de Staten zijn gestuurd.

Fonds boerenlandbouw

Om boeren te steunen in het ontwikkelen van hun bedrijf, wordt een speciaal fonds voor boerenlandbouw in het leven geroepen. Jaarlijks stelt de provincie 5 miljoen euro beschikbaar aan veehouders die investeren in de kwalitatieve ontwikkeling van hun bedrijf. Te denken valt aan het verbreden van het bedrijf, het organiseren van een eigen afzetmarkt (zoals Oregional in Nijmegen), meer ruimte voor dieren, andere manieren om te produceren en het investeren in duurzame en/of biologische productiewijzen. In totaal stelt de provincie 50 miljoen euro beschikbaar. De looptijd van het fonds is 10 jaar. Het bedrag wordt gehaald uit het fonds vitalisering platteland (25 miljoen euro, herprioritering) en de beschikbare Essent-reserves (25 miljoen euro). Uiterlijk tijdens de behandeling

---

¹ Onder andere in Noord-Brabant en Utrecht

² Vitaal landelijk gebied

³ Ontwikkelingsruimte voor landbouw en toerisme

⁴ Dynamisch landbouwgebied

van de programmabegroting 2013 wordt dit budget vrijgemaakt.

Discussie retailbedrijven

De (Limburgse) boeren verdienen een eerlijke prijs voor hun product. Door de toegenomen inkoopmacht van de supermarkten en de prijzenoorlogen tussen supermarkten onderling, is de prijs die de producenten voor hun product krijgen de afgelopen jaren amper gestegen. Verdere schaalvergroting is vaak de enige optie voor producenten om het hoofd boven water te houden. Daarom is het van belang om de discussie over de toekomst van de Limburgse landbouw niet te beperken tot de schaalgrootte, maar te verbreden naar de retail en de consument. Samen met de producenten en consumenten moet de provincie hierin het voortouw nemen.

6. Afweging van alternatieven en motivering gemaakte keuze

In plaats van het formuleren van maximale criteria voor de bouwgroote van stallen, is het mogelijk om een maximumgrens voor het aantal NGE's⁵ te bepalen. Het gevolg hiervan is dat de criteria voor de bouw van stallen erg diffuus worden en er per bedrijfstak andere eisen moeten worden geformuleerd. Daarnaast zouden er voor gemengde bedrijven weer andere eisen moeten worden geformuleerd. Dit is voor zowel veehouders als burgers onoverzichtelijk en zou de bureaucratie in de hand werken. In andere provincies is gekozen voor een maximale bouwblok-grootte, om te komen tot een zo eenduidig en transparant mogelijk beleid is het logisch om hierbij aan te haken.

7. Relatie met Programmabegroting – financiële aspecten

Jaarlijks stelt de provincie 5 miljoen euro beschikbaar aan veehouders die investeren in de kwalitatieve ontwikkeling van hun bedrijf. Hier wordt een speciaal fonds boerenlandbouw voor opgericht. De looptijd van het fonds is 10 jaar. Het bedrag wordt gehaald uit het fonds vitalisering platteland (25 miljoen euro, herprioritering) en de beschikbare Essent-reserves (25 miljoen euro).

8. Juridische aspecten – deregulering

Voor het aanpassen van de maximale bouwgroote van nieuwe stallen is een POL-wijziging noodzakelijk. Deze POL-wijziging treedt meteen in na vaststelling door Provinciale Staten.

9. Verbindingslijnen en andere visies

In de verkiezingsprogramma's van PVV, PvdA, SP en GroenLinks wordt gesproken over het beperken van de bouwgroote van megastallen.

10. Verdere planning, procedure en uitvoering

Voor 1 oktober komen Gedeputeerde Staten met een voorstel aan Provinciale Staten voor het beperken van de bouwblok-grootte van nieuwe stallen. Uiterlijk tijdens de behandeling van de programmabegroting voor 2013 wordt het budget voor het fonds boerenlandbouw vrijgemaakt. De regeling treedt onmiddellijk in werking nadat ze is bekrachtigd.

11. Periodieke informatie

De leden van Provinciale Staten worden jaarlijks in de bevoegde Statencommissie geïnformeerd over de besteding van gelden uit het fonds en de gevolgen van de POL-wijziging.

---

⁵ Nederlandse Grootenheden

12. Evaluatie

Jaarlijks worden de leden van Provinciale Staten geïnformeerd over de bestedingen uit het fonds 'boerenlandbouw' en de gevolgen van de POL-wijziging. In 2015 vindt er een evaluatie van de regeling (zowel POL-wijziging als fonds boerenlandbouw) plaats.

13. Communicatie

Belangenorganisaties en gemeenten worden gericht door de provincie geïnformeerd over de gevolgen van het besluit van Provinciale Staten.

14. Bijlagen ter inzage en/of meegezonden

Niet van toepassing.

ONTWERPBESLUIT PROVINCIALE STATEN VAN LIMBURG

No: G-

Provinciale Staten van Limburg;

gezien het initiatiefvoorstel van de Statenfractie van de SP,

besluiten:

- 1 Dat nieuwe stallen in Limburg niet groter mogen zijn dan 1,5 hectare, maximaal 7,5 meter hoog mogen zijn en niet meer dan op één verdieping dieren mogen huisvesten, meerdere lagen worden niet toegestaan. In individuele gevallen, waarbij is aangetoond dat de bedrijfsuitbreiding niet ten koste gaat van het landschap en de volksgezondheid, kunnen Provinciale Staten voor een ontheffing kiezen.
- 2 Gedeputeerde Staten op te dragen om op basis hiervan een POL-wijziging voor te bereiden om maximumgrenzen te hanteren voor nieuwe stallen.
- 3 Een speciaal fonds in het leven te roepen voor boeren die willen investeren in de kwaliteit van hun bedrijf.
- 4 Een provinciale discussie te starten met consumenten, producenten en de retailbedrijven over de prijs van voedsel en de prijs die boeren hiervoor ontvangen.

Aldus vastgesteld door de Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van

voorzitter,

griffier,